

De la «fanatitzada» Rovira a la reivindicació de Pujol: deu perles del llibre de Santi Vila

L'exconseller d'Empresa i Coneixement publica "D'herois i traïdors" (Pòrtic), en el qual repassa els últims mesos i analitza els "errors" de l'independentisme i del govern espanyol

Santi Vila, en una imatge d'arxiu | Adrià Costa

"A Sísif. Als que no es cansaran mai de bastir ponts". Aquesta és la dedicatòria que apareix en les primeres pàgines *D'herois i traïdors* (<https://www.grup62.cat/lilibre-dherois-i-traidors/265881>) (Pòrtic), el llibre que Santi Vila ha escrit per explicar les vivències dels últims mesos i analitzar quins són els "errors" que han comès l'independentisme i el govern espanyol al llarg del procés català. Allunyat de la primera fila des que va dimitir com a conseller el dia abans de la declaració d'independència, les revelacions del llibre generaran encara menys simpaties dins del PDECat, partit que aspirava a liderar en les eleccions del 21 de desembre (<https://www.naciodigital.cat/noticia/141728/santi/vila/es/postula/liderar/llista/pdecat/al/21-d>) .

Aquestes són deu de les perles que Vila desgrana al llarg d'un relat que acaba descrivint com ha fet el pas a l'empresa privada -com a director general d'Aigües de Banyoles- i com gaudeix de la sèrie *The Crown* (<https://www.netflix.com/es/title/80025678>) , a Netflix. "De vegades, a la nit, a casa, la meua mirada es perd i es deixa atrapar per la nostàlgia del que un dia va ser guerrer", diu l'exconseller. Amb aquest llibre torna a la batalla.

1. Una independència sense preparar

Per què se'l considera un traïdor per part de l'imaginari "ultranacionalista" català? "Haver defensat fins a l'últim minut la insuficient legitimitat democràtica per dur a terme la declaració d'independència de Catalunya després de l'1-O, la necessitat de posar fi a la dinàmica d'hostilitats amb el govern d'Espanya i de buscar, per fi, l'alto el foc, és a dir, l'inici d'un diàleg franc i honest", respon Vila. I per una altra raó: haver admès en públic que, "més enllà que es redactessin informes i s'organitzessin dinars de reflexió i anàlisi, al govern de la Generalitat no vam treballar en la preparació d'una nova república per a l'endemà de l'eventual declaració d'independència de Catalunya".

Oriol Junqueras i Santi Vila, en una imatge d'arxiu. Foto: Núria Julià

Per què no ho van fer, segons l'exconseller? "Amb alguna excepció, estàvem convençuts que totes les iniciatives de mobilització que s'havien emprats, si finalment tenien algun èxit, en el millor dels casos servirien per aconseguir un referèndum ajustat a dret o, com a mínim, l'inici d'un nou període reformista per a Catalunya i per al conjunt d'Espanya". Aquest reformisme, de moment, no apareix en les coordenades de l'Estat.

2. Votar... Només la independència?

No és cap secret que Vila va ser un dels membres de l'executiu més actius a l'hora de buscar una entesa amb el govern espanyol. Al març del 2017 va fer l'últim viatge a la capital de l'Estat per abordar un acostament. "La nostra proposta era clara: els catalans havien de poder votar. Una altra cosa era la discussió sobre quins continguts havien de poder ser sotmesos a votació, que no necessàriament s'havien de formular en termes binaris, maniqueus i frontistes", recorda.

Per tant, "abans de plantejar un referèndum sobre la independència (últim i inevitable recurs democràtic si finalment tot fracassava), es podia sotmetre a consideració del poble de Catalunya el grau de compliment de les reformes acordades prèviament amb l'Estat: és a dir, la reforma o pacte sobre com interpretar la Constitució; la reforma del Senat i la seva conversió en veritable cambra de representants; la garantia de respecte al model educatiu i lingüístic català; la reforma del sistema de finançament autonòmic i la resolució de greuges i incompliments en matèria d'inversions i

infraestructures".

Vila va proposar a Madrid una reforma global, amb canvis al Senat i en finançament, que fos validada pels catalans cinc anys després de posar-se en marxa

La proposta indicava que aquestes reformes s'havien d'implementar en cinc anys, i que seria en aquell moment que la ciutadania havia de ser convocada per avaluar-ne el grau de compliment. "En cas afirmatiu, tema resolt. En cas negatiu, tornem a la casella de sortida", diu Vila. La seva interlocutora va veure "interessant" la proposta, però no va passar s'aquí. L'exconseller ho va comentar a Carles Puigdemont i a Artur Mas, que li va dir: "No hi ha res a fer, Santi, aquests de Madrid no canvien".

3. Crítiques a Rovira

Una de les dirigents que surten més mal parades del relat de Vila és Marta Rovira, secretària general d'ERC. Així es refereix l'exconseller a la reunió de l'estat major del 25 d'octubre en la qual Puigdemont va apostar per anar a eleccions: "La veu cantant dels republicans va quedar a les mans de Rovira que, igual que Robert Redford va retreure a Barbara Streisand a *Tal com érem*, també és una dona intenta, irascible i fanatitzada, tal com s'ha pogut comprovar més tard a través de les seves contundents declaracions públiques, poc inclinada als dubtes i els matisos, i encara menys a l'ús de la moderació com a guia". Més amable és amb Carles Mundó i Dolors Bassa, per exemple.

Marta Rovira, aquest dijous al Parlament Foto: Albert Alemany

4. L'oferta a Junqueras

Vila ja es veia de candidat del PDECat a les properes eleccions catalanes. Així es veu en una escena que descriu, corresponent al 24 d'octubre del 2017, que va tenir lloc a la capella del Palau de la Generalitat. "On anem, Santi?", li pregunta Oriol Junqueras. "Si no fem alguna cosa, això serà un desastre", li respon. "El més probable és que m'escullin com a candidat a la presidència", afegeix Vila, que exhorta el vicepresident a remar per la convocatòria de noves eleccions.

Vila, que ja es veia com a candidat del PDECat, va prometre a Junqueras que votarien a favor de la seva investidura com a president

"Ajuda en Puigdemont ara, i després fem una campanya neta i honesta, i si guanyes, si bé no t'asseguro que el PDECat pugui entrar a governar, sí que t'asseguro que tindràs el nostre vot favorable a la investidura". L'exconseller d'Empresa li va voler deixar clar a Junqueras que seria ell qui guanyaria les eleccions: "Si no fem el burro, d'aquí a tres mesos seràs president!". El dirigent d'ERC es va presentar als comicis, però dorm des del 2 de novembre en una cel·la de la presó d'Estremera.

5. Interlocució amb Urkullu

Vila va tenir una relació estreta amb el lehendakari Íñigo Urkullu, encarregat de fer de mediador entre la Generalitat i l'Estat. A les 6.07 del matí del 26 d'octubre, l'exconseller va rebre un missatge d'Urkullu confirmant que "la feina estava feta". "Rajoy i Sánchez sabien les intencions [de convocar eleccions] del president Puigdemont i estaven decidits a formar part de la solució. En paral·lel, Manuel Campo Vidal, bon amic i coneixedor de la realitat catalana, va transmetre el mateix missatge a Albert Rivera".

Carles Puigdemont i Iñigo Urkullu al Palau de la Generalitat Foto: Govern

"Mai et podem agrair prou el que has fet per Catalunya! Dono gràcies a Déu per la teva intervenció", li va escriure Vila al lehendakari. "Estic emocionat per tu, per la Marta [Pascal], per Catalunya. Segueixo estan a la vostra disposició", va respondre. Al final, però, la interlocució va ser fallida: el 155 es va aplicar després de la declaració de la independència al Parlament.

6. Els carnets de Puigdemont

El president, segons la versió de Vila, volia convocar eleccions des de mitjans d'octubre. "No em veig sent un president virtual, d'un país virtual, en una societat anímicament i institucionalment devastada", deia Puigdemont. "Per si no quedava prou clar, i exhibint el seu infatigable sentit de l'humor, es va referir al símil de Freedonia, la república somiada un dia per Groucho Marx i que, com tothom sap i per motius que són fàcils d'imaginar, els mapes encara no reflecteixen: «Em nego a anar pel món repartint targetes d'una república inexistent»". Ara Puigdemont és a Waterloo i aspira a dissenyar des d'allà el procés constituent (<https://www.naciodigital.cat/noticia/148004/puigdemont/dissenyara/republica/des/exili/totes/claus/investidura/brusselles>).

7. La dimissió

La nit del 26 d'octubre, Vila va reunir-se amb Puigdemont per entregar-li la carta de dimissió (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141425/santi/vila/presenta/dimissio/despr/puigdemont/descarti/eleccions>). El president li va corregir "paternalment" una falta d'ortografia. "Aquesta carta és dura, Santi. Si me l'entregues, algún dia algú l'utilitzarà en contra meu", li va dir Puigdemont. "Me la quedo jo, Carles, l'última cosa que vull és perjudicar-te. Només et demano que facis efectiva la meva renúncia immediatament. No aguanto més aquesta tropa", va replicar Vila. La resposta del seu interlocutor és diàfana: "I et penses que jo sí?". L'exconseller aprofita per dir que el president "no suportava les reunions de partit" ni va "empatitzar mai gaire" amb els dirigents del

PDECat.

Santi Vila i Carles Puigdemont. Foto: Govern

8. El pas per la presó

Vila va anar a declarar el 2 de novembre a l'Audiència Nacional. Ho va fer acompanyat del seu advocat, Pau Molins, i sense entrar a l'edifici amb el gruix de consellers amb els quals havia compartit bona part de la legislatura. Abans de declarar, un ensurt per part d'un ciutadà: "Suposo que ha portat el raspall de dents, perquè avui dormirà a la presó, colpista! Visca Espanya". En Javier, la seva parella, de família "espanyolíssima, catòlica i conservadora", li va fer arribar el seu escalf: "Amor meu, estic amb tu, tot anirà bé".

Un ciutadà es va acostar a Vila pel carrer abans de declarar a l'Audiència Nacional per dir-li que aquella nit dormiria a la presó

Després de ser enviat a presó, on un funcionari el va reconèixer per una intervenció a La Sexta d'uns dies abans, va entrar en una cel·la en la qual hi havia instal·lat un televisor. "No pateixi, senyor Vila, que d'aquí en sortim tots! És el cementiri, d'on no en surt ningú". La família va pagar la fiança (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141997/audiencia/nacional/deixa/santi/vila/lilibertat>). Se'n va assabentar llegint Oscar Wilde.

9. Elogi de Jordi Pujol

Si hi ha alguna figura que ha caigut en el més pur ostracisme polític en els últims és, aquest és Jordi Pujol. L'expresident de la Generalitat va confessar fa tres anys i mig que havia tingut diners

sense declarar a l'estranger

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/71931/jordi/pujol/reconeix/haver/tingut/diners/estranger/manera/irregular>) i va entrar en una espiral de descrèdit de la qual ja no s'ha recuperat. Vila s'hi regira: "Crec sincerament que l'opinió pública i publicada a Catalunya ha estat injusta i desproporcionada. El seu acarnissament no es correspon amb totes les coses positives de què gaudim del seu llegat".

10. La refundació

També deixa clar que, segons ell, CDC es va equivocar amb el canvi de nom

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/131396/eren/son/tots/protagonistes/refundacio/cdc>) : "El meu partit es va equivocar profundament renunciant al seu nom, Convergència, renunciant a la marca que tants centenars de milers de ciutadans identificaven amb els seus valors i la seva cosmovisió, liberal, meritocràtica i pactista, per caure als braços d'un discurs llibertador i electrizant, però del tot insípid des del punt de vista ideològic i dels seus assoliments". Anirà a parar a unes altres sigles?

Santi Vila conversa amb Artur Mas en una imatge d'arxiu a París. Foto: ACN